

DWUDZIESTE DRUGIE ZEBRANIE ZESPOŁU SYNODALNEGO PODCZAS II SYNODU DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

czerwiec 2022 roku

50-LECIE DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

Zebranie zespołu należy poświęcić jubileuszowi 50-lecia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. W tym celu trzeba wykorzystać poniższe treści, które zostały zaczerpnięte z uchwały przygotowanej przez Komisję ds. historycznych i przyjętej podczas dziewiątej sesji synodalnej dnia 26 lutego 2022 roku. Materiał ten warto uzupełnić syntetycznymi informacjami na temat historii parafii oraz wspomnieniami i świadectwami poszczególnych parafian, a także zauważyć obecność obiektów zabytkowych w parafii.

Podczas dyskusji można poruszyć sprawę dotyczące obowiązku prowadzenia kroniki parafialnej oraz utrwalania na różne sposoby pamięci o ważnych wydarzeniach i osobach z życia wspólnoty parafialnej. Warto też porozmawiać o udziale przedstawicieli parafii w centralnych obchodach złotego jubileuszu diecezji w Koszalinie i w Skrzatuszu oraz o jego świętowaniu na poziomie parafialnym.

1. Świadomość niepowtarzalnej historii ziem, które tworzą obecnie diecezję koszalińsko-kołobrzeską, zachęca do zebrania na nowo oraz zachowania dziedzictwa duchowego i materialnego dla następnych pokoleń wiernych i wszystkich ludzi dobrej woli. Na każdym poziomie – diecezjalnym, dekanalnym i parafialnym – istnieje odpowiedzialność przed Bogiem i historią za troskę o dobra przeszłości i teraźniejszości na terenach, które przez wieki były tak bardzo doświadczone przez liczne wojny, pożary i inne zawieruchy dziejowe.
2. Żywa pamięć Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego o pierwszym biskupstwie w Kołobrzegu powinna być priorytetem. Nawiązywanie do działalności misyjnej biskupa Reinberna i św. Ottona z Bambergu – apostoła Pomorza powinno jak najczęściej towarzyszyć pasterzom i wiernym tej ziemi. Pielęgnowanie pamięci to wyraz troski o kształtowanie i ugruntowanie świadomości, że tereny te były częścią Polski piastowskiej.
3. Prymas Polski, bł. kard. Stefan Wyszyński podczas wizyty w Kołobrzegu dnia 17 sierpnia 1975 roku zaznaczył: „Nikt pewnie nie przypuszczał, że ziarno pszeniczne wiary, które wpadło w roku 1000 w pomorską ziemię, koszalińsko-kołobrzeską, tak przedziwnie się odrodzi i zacznie wydawać owoc stokrotny. Wierzymy, że jest to dzieło Boga żywego, Ojca ludów i narodów, który wszystkim daje pokarm swego czasu. Istnienie tu w Kołobrzegu polskiej diecezji, należącej ongiś do metropolii gnieźnieńskiej, stanowiło argument i w czasach dzisiejszych przemawiający za włączeniem tej ziemi w granice naszej Rzeczypospolitej”. Warto pamiętać – także w kontekście duszpasterskim – że obecność państwa polskiego na Ziemiach Zachodnich i Północnych jest nie tylko wynikiem decyzji politycznych, ale to Boża Opatrzność powierzyła szczególne zadanie budowy Polski i Kościoła katolickiego ludziom żyjącym na tych terenach.
4. Radosne przeżywanie złotego jubileuszu diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej powinno być czasem uświadomienia sobie, że decyzja papieża św. Pawła VI nie była tylko zwykłym aktem prawnym. Prymas Tysiąclecia wyraził to dobitnie w swoim przemówieniu w Koszalinie dnia 17 sierpnia 1975 roku: „Trzeba było podjąć wiele wysiłków, Stolica Święta spotykała się z przeciwnościami politycznymi. Jestem świadkiem wytrwałych, cierpliwych rozmów Episkopatu Polski ze Stolicą Świętą. Osobiście sam prowadziłem rozmowy na ten temat z papieżem Piusem XII, Janem XXIII i Pawłem VI. Doprowadził on do ostatecznych decyzji, pokonawszy sprzeciwy i opory pochodzące nie ze strony Polski i władz państwowych, ale ze strony naszych historycznych, dziejowych przeciwników i nieprzyjaciół. Trzeba było – jak nieraz powtarzał Ojciec Święty Paweł VI – tak postępować, żeby chcąc dobrze, nie zaszkodzić Polsce. Dlatego też trzeba było cierpliwie czekać, jak czeka ziarno pszeniczne, które wpadłszy w ziemię, obumiera. Tak na szereg lat obumarła zda się diecezja kołobrzeska, aby dzisiaj wydać owoc stokrotny”.

5. Św. Jan Paweł II podczas wieczornej modlitwy różańcowej w koszalińskiej katedrze dnia 1 czerwca 1991 roku powiedział: „Chwalimy Chrystusa tu, w tej świątyni, która jako katedra jest matką wszystkich kościołów waszej koszalińsko-kołobrzesckiej diecezji. (...) Dzisiaj myślę o latach, które minęły, a które nie były tylko mijaniem, ale także były tworzeniem, tworzeniem od samych zrębów Kościoła diecezjalnego. (...) Cieszę się bardzo, że ten różaniec o zasięgu uniwersalnym dał też wyraz uniwersalnego, ogólnokościelnego włączenia waszego koszalińsko-kołobrzesckiego Kościoła. Jesteście w tej wielkiej wspólnotcie Ludu Bożego, w tej wielkiej wspólnotcie Kościołów, które na całym świecie tworzą jeden Kościół. (...) Ta wspólnota przez was się wzbogaciła i stale wzbogaca. Równocześnie wy, czerpiąc z tej wspólnoty, stale się wzbogacacie, dojrzewacie”. W ten sposób papież potwierdził i przypieczętował fakt, że diecezja koszalińsko-kołobrzescka jest pełnoprawną częścią Kościoła powszechnego i powinna dbać o swoje dziedzictwo duchowe oraz materialne.
6. W nawiązaniu do powyższego przesłania św. Jana Pawła II warto zaznaczyć, że diecezja koszalińsko-kołobrzescka w dniu utworzenia, czyli 28 czerwca 1972 roku, zajmowała powierzchnię 19 245 km², na której mieszkało 871 900 osób w 134 parafiach tworzących 14 dekanatów. Wierni korzystali z posługi 209 księży diecezjalnych i 199 zakonnych, którzy mieli do dyspozycji 563 kościoły i kaplice. Po dwóch zmianach granic (w latach 1992 i 2004), w jubileuszowym roku pięćdziesięciolecia istnienia diecezja koszalińsko-kołobrzescka jest jedną z największych terytorialnie w Polsce (14 640 km²), którą zamieszkuje około 912 000 osób. Księża diecezjalni (438) i zakonni (131) posługują w 221 parafiach, które skupione są w 24 dekanatach. Wierni mają do dyspozycji 794 kościoły, kaplice i inne punkty odprawiania Mszy. W 1972 roku na jednego kapłana przypadało 2137 wiernych i jeden kościół na 1548 osób. Obecnie do jednego kapłana można statystycznie przypisać 1932 osoby, a do jednego miejsca odprawiania Mszy – 1148 osób. Do diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej w 1972 roku należało 52 kleryków i 409 osób konsekrowanych, a w roku jej złotego jubileuszu do kapłaństwa we własnym seminarium przygotowuje się 22 alumnów, a posługę sprawuje 366 zakonników i zakonnice.
7. Pierwszy biskup koszalińsko-kołobrzescki Ignacy Jeż, dzieląc się swoimi refleksjami z początków posługi w administracji gorzowskiej, zauważył, że dla ludzi „te tereny były podwójnie obce – przed wojną nie tylko niemieckie, a na dodatek protestanckie. Jedno wykorzenienie zostało zastąpione przez inne. Ludzie tęsknili za swoimi stronami, przez lata nie mogli dojść do siebie po szoku utraty ojczystych stron. I na tych gruzach trzeba było zasiać trawę, żeby następnie ją pielęgnować przez dwieście lat – jak mówią Anglicy” (*Przygody z Opatrznością. Z biskupem Ignacym Jeżem rozmawiają Alina Petrowa-Wasilewicz i ks. Krystian Kukowka*, Katowice 2004, s. 128). W nawiązaniu do tych słów pierwszego pasterza naszej diecezji, można zauważyć, jak ważna jest troska o ciągle wzbudzanie świadomości, że również współczesne pokolenie swoją codzienną pracą buduje polskość i katolickość ziemi pomiędzy Bałtykiem a Notecią. Skoro trawa potrzebuje dwóch stuleci, żeby się właściwie zakorzeniła, to co dopiero ludzie tworzący wspólnotę zaledwie od 77 lat?
8. W roku pięćdziesięciolecia trzeba więc z należytą starannością zachować dla przyszłych pokoleń dziedzictwo Kościoła diecezjalnego. Niezmiernie ważnym aspektem jest posługa duszpasterska prowadzona w kontekście wiedzy, że diecezja koszalińsko-kołobrzescka jest wspólnotą, która nadal kształtuje swoją tożsamość.
9. W celu większego utożsamiania się wiernych z bardzo rozległą terytorialnie diecezją, wskazane jest organizowanie parafialnych i dekanalnych pielgrzymek i wycieczek do najważniejszych miejsc diecezji: katedra, konkatedra, seminarium, sanktuaria i inne miejsca pielgrzymkowe.
10. Duszpasterze wraz z wiernymi powinni pamiętać o najważniejszych wydarzeniach w parafii, np. rocznica pobłogosławienia i poświęcenia kościoła, rocznica obecności świętego, błogosławionego lub sługi Bożego na terenie parafii, rocznice śmierci poprzednich proboszczów itp.
11. Zarządcy parafii razem z wiernymi zobowiązani są do systematycznego dbania o znajdujące się na ich terenie groby kapłanów, również niemieckich, oraz braci i sióstr zakonnych, a także fundatorów i dobrodziejów parafii, zwłaszcza zmarłych bezpotomnie.